

TẬP III

□

1.

“Đi Tìm Thời Gian Đã Mất”.

Sàigòn, Chủ nhật 28/12/1975

Từ Dalat trở về, tôi ẩn mình trên căn gác, tâm trạng rã rời, không buồn suy nghĩ gì cả.

Lúc 5 giờ chiều, tiếng gọi của Kiều My đã làm tôi tỉnh giấc. Tự hỏi nào không biết, Nguyễn đã đứng bên kia đường, nơi cái góc cũ, trên vai vẫn đeo chiếc túi học trò quen thuộc. Khuôn mặt chàng trông rất buồn bã khi đối diện tôi.

Tôi mời chàng vào nhà.

Lần đầu tiên bước chân vào căn nhà gạch đỏ, Nguyễn không giấu được nét cảm động thật sự. Đứng trước bức ảnh phóng lớn của tôi, chụp năm 19 tuổi, chàng ngắm nhìn hồi lâu, vẻ trầm ngâm sâu kín.

Buổi chiều muộn, lạnh sắt se. Tự dung, thấy trong lòng dậy lên một niềm xa cách với Nguyễn. Nguyễn cũng vậy. Có cái gì thật lạ nơi chàng. Chàng cứ im lặng, mắt nhìn không định hướng. Đi bộ bên nhau trên các con đường nhiều bóng tối, từ Yên Đỗ sang Hiền Vương rồi Trương Minh Giảng, ăn phở, uống *café*, cả hai không tỏ bày lời gì, cũng không cả nắm tay nhau.

Thật lâu.

Đột nhiên Nguyễn nói:

“Mãn à, Nguyễn nhận biết một điều, không phải Dalat hay Sài-gòn, mà ở một nơi nào khác mới chính là vùng đất dung dưỡng tâm hồn Nguyễn. Bên Mãn, tự dung Nguyễn thấy như rứt rề, hụt bước.”

Tôi hỏi (mà lòng thầm công nhận điều Nguyễn vừa thổ lộ):

“Sao vậy?”

Nguyễn cúi nhìn xuống đất:

“Đôi khi, trông Mãn sao thật xa lạ để Nguyễn khó thể chia sẻ với Mãn mọi nỗi...”

Chàng bỏ lửng câu.

Tôi gơ bàn tay ra trước Nguyễn:

“Đừng nghĩ vậy. Mãn vẫn là của Nguyễn.”

Nguyễn nhìn sâu vào tôi.

Lặng im, tôi tự thấy có trách nhiệm với cái tâm hồn vỡ lở hiện tại của Nguyễn. Ôi! Nếu dừng đến trong đời tôi, giờ phút này hẳn chàng còn đang thông dong yên ổn trong một thứ mộng bình thường nào đó. Chàng càng điên đảo theo tình yêu cho tôi bao nhiêu, tôi lại thêm bấy nhiêu khổ sở. Tôi thương chàng quá! Càng nhiều hơn khi thấy mình bất lực trước nỗi khổ của chàng mà chẳng biết cách nào chia xẻ. Có lẽ suốt đời tôi vẫn còn ôm mỗi trách nhiệm kia thôi.

Nâng khuôn mặt tôi trong hai tay, nhìn sâu vào cặp mắt, Nguyễn nói khẽ:

“Cuộc đời Mãn từng đau khổ quá. Nguyễn chẳng đem được cho Mãn chút nào hạnh phúc, lại còn đeo thêm vào Mãn biết bao phiền muộn, như những kỷ niệm vừa xảy ra trong mùa Noel Dalat. Xin Mãn hãy tha thứ cho Nguyễn điều ấy.”

Giọng chàng thêm tha thiết:

“Trước nỗi đau sâu sắc của Mãn, Nguyễn thấy mình thật hèn yếu. Mãn yêu Nguyễn làm gì để phải khổ như vậy.”

Tôi lắc đầu:

“Nguyễn đừng nên giữ khuynh hướng giải thích tình yêu như thế.”

Và tôi cười:

“Lỗi chẳng phải tại ai. Tất cả chỉ phát sinh từ cái điều chúng mình đều mơ mộng quá. Mà cuộc đời đâu phải lúc nào cũng là giấc mộng? Có những khi mình cần tỉnh dậy. Điều quan trọng là làm sao cho đôi mắt lúc nhìn vào thực tế vẫn sẽ tìm ra được nét đẹp – dù bé nhỏ-- mà mình đã gặp trong các giấc mơ.”

□

“À la Recherche du Temps Perdu...”

[Những lời Nguyễn viết lại vào dịp Tết ở Dalat, để dành lại cho Trân Sa.]

... Cuối cùng Bố vẫn gặp được Mãn ở Sài Gòn. Vừa xuống xe, Bố chạy ngay đến nhà Bà Ngoại tìm Mãn như bởi một sự thôi thúc kỳ dị nào đó. Bố vào căn nhà màu gạch, đi uống café cho đến tối, nói dăm ba câu chuyện băng quơ (như chính sự hiện diện băng quơ của Bố trong thành phố này).

Khi ngồi với Mãn nơi quán café đường Trương Minh Giảng, Bố chợt thấy xa lạ với chính con người mình đang hiện hữu. Bến xe buổi sáng, trời đột nhiên trở lạnh, những hành khách với những cái sắc bụi bặm vội vã rời bỏ phố núi, những cái vẫy tay chào... tất cả... sao chiều nay trở lại trong đầu Bố một cách rõ rệt đến độ bàng hoàng ngơ ngẩn.

Cuối cùng thì ta cũng đặt mình được đến Sài Gòn một cách buồn phiền chán nản. Ta phải chấp nhận nhiều quá để được ra đi Chấp nhận vô điều kiện để được gặp người mơ ước, từ

bỏ Dalat như một cơn gió điên cuồng giận dữ. Dalat hôm ấy có gió lạnh hơn bao giờ hết. Ta nhớ lại câu nói của nàng: 'Dalat đẹp nhưng tàn ác quá!' Ta nghĩ thấy đúng, nhưng khi ra đi vẫn mang lòng thương nhớ nó thôi.

Xã hội nghiệt ngã với ta và nàng quá. Tuy vậy, lúc nào ta cũng tự hào rằng ta yêu nàng chân thành, yêu nàng vô điều kiện. Ta thấy mình quá hèn yếu trước nỗi đau sâu sắc của nàng. Nàng yêu ta làm gì để khổ quá vậy? Ta chua như một trái quất xanh. Nhưng rồi đúng như nàng nói, ta bỏ cái khuynh hướng giải thích tình yêu như thế. Nó thế đó tại vì nó không là thế khác. Phải nói rằng ta buồn đến héo úa khổ sở bởi vì ta mơ mộng nhiều quá, mà đâu phải lúc nào cuộc đời cũng chỉ là giấc mộng – như những lời nàng đã dạy cho ta?!

Vào đến Sài Gòn gặp được nàng, ta thấy tâm hồn mình suy sụp thảm khốc hơn nữa. Lúc ấy ta nghĩ, không phải Dalat hay Sài Gòn là đất dung dưỡng tâm hồn mình, mà là một nơi chốn khác kìa. Ta cảm nghe như hụt bước, rụt rè với chính mình. Có lúc ta thấy nàng xa lạ quá như mới gặp lần đầu để có thể tâm sự, chia sẻ với nàng nỗi đau đã chín. Ta chỉ còn biết ôm nỗi đau ấy một mình mà thôi.

Chao ơi! Xã hội xa lạ với ta, và cả nàng cũng xa lạ nữa. Ta chỉ muốn chạy trốn, tìm một chỗ ẩn thân kín đáo mà khóc thầm. Đi bên nàng, ăn phở, uống café, uống bière... lòng ta nứt nở. Nhưng hình như nàng không hay biết chi cả? Ta cố gắng tìm câu chuyện Dalat đau buồn xuống thật sâu trong ký ức để còn nhìn thấy được trên môi nàng, môi ta một nụ cười dù héo hắt. Những ngày kinh hoàng cũ ở Dalat đã chẳng đủ chua cay lắm rồi sao?

Nhưng khi trở mộng thâm canh, ta không khỏi bàng hoàng khi đối diện với con người mình, với sự thật mình hằng chối bỏ. Trong thời gian này, ta yêu Nerval hơn bao giờ. Đọc đến thuộc lòng những câu những chữ mà ta đã tìm thấy chính mình trong đó. Nàng có hiểu rằng ta đang có một bi kịch trong lòng không nhỉ? Nàng đánh giá ta thế nào? Ta không biết nữa. Nhưng, điều đó không quan trọng khi mà đau khổ đã được đẩy xuống đến tận cùng rồi. Nàng chỉ cần biết ta yêu nàng thật nhiều thôi.

[Lời ghi chú của Nguyễn: "Ta viết những dòng này như những lời tự thú gớm ghiếc nhất. Đêm 30 Tết Bính Thìn, ta thu mọi can đảm để viết nó ra, xem như đây là lần cuối trong năm cũ để có thể nói hết ra những điều thâm kín..."]

□

Sàigòn, một hôm sau ngày trở về.

Vẫn là những trận rượu vàng vắt, Sàigòn nhắc nhở ta thành phố non cao với những cơn gió rét mướt. Bó và Mãn bận áo laine đi uống rượu lang thang cùng cậu Bá. Hẳn nhiên bận áo laine vì lạnh, nhưng cũng vì Bó muốn khơi lại ít nhiều kỷ niệm Dalat với Mãn, thành phố với những mê lộ mà Bó vừa từ bỏ vội vã...

Trở lại Sàigòn kỳ này, tâm hồn Bó thật khủng hoảng. Bó mang tâm trạng của một kẻ bị lưu đày đến một xứ xa. Dalat. Sàigòn. Một mùa Noel có những ngôi sao sáng và rất nhiều bóng tối cho Bó và Mãn. Những cuộc đuổi bắt định mệnh. Như hôm nay Bó đuổi theo Mãn về đây để rồi lại muốn trốn chạy Mãn đâu đó. Đuổi chạy một cách luân hồi bất tận, như hôm nào Mãn tìm lên với Bó thật yêu dấu ở thành phố định mệnh. Hôm ấy, trời chiều mây thấp, Mãn hiện đến như một phép lạ với chiếc pardessus màu gạch (say đắm như kỷ niệm của Bó và Mãn). Say thật! Màu áo hồng trên đường phố có gió lạnh ngan ngát! Lại thêm một kỷ niệm nữa Bó phải ghi nhớ mãi. Màu áo sao như màu máu tươi, như màu yêu thương, màu định mệnh nghiệt ngã. Màu kỷ niệm hồng mãi trong mắt Bó.

Mùa Noel trong trí tưởng có Bó, Mãn và Trân Sa. Đi đến nhà thờ đón Chúa, Trân Sa dắt trong tay một ngôi sao nhỏ. Chúng mình phải choáng ngợp vì hạnh phúc được thổi đầy trong bầu không khí trong suốt như pha lê của Dalat. Trân Sa phải thắc mắc thêm với Bó vì cái thành phố trong chậu úp thủy tinh sao lại có màu hồng trong gió lạnh. Bó trả lời, chậu thủy tinh úp có gắn máy lạnh đã được màu son và màu áo Mãn mang từ ba trăm cây số ngàn lên tô điểm, đã trở nên màu hồng... Vậy mà Bó phải chạy trên những con phố như điên dại và khóc thầm trong bóng tối như một con ma. Bó phải từ bỏ phố thị non cao như một cơn lốc. Cuốn xoáy, ào ạt...

Chiều nay ngôi cạnh Mãn bên vệ đường thành phố cuộn cuộn dòng đời, Bó chợt thêm dừng lại, nuôi tiếc những kỷ niệm ướp băng trên Dalat vừa qua. Bó có nói điều ấy với Mãn và bây giờ kể lại cho Trân Sa nghe. Một buổi chiều thật đẹp có rượu tiễn đưa trong quán kiếng Bờ Hồ. Bó nhớ mãi, buổi chiều đó có bóng núi xa, có mây chiều tím, có chân trời hồng (như màu áo Mãn, như màu rượu). Chiều tắt dần lúc Mãn khóc. Tắt hẳn lúc Bó từ quầy quán trở về nhà, mệt, rã rời. Khi ấy gió có lạnh nhưng đầu Bó bừng bừng nóng như đang cháy lúc xanh lửa nhất.

Mặc dù yêu Mãn nhiều vì cá tính rắn rỏi nổi bật của Mãn nhưng đôi lúc Bó cũng thấy ghét Mãn thậm tệ (một cách phi lý) theo điều ấy. Bó không hiểu tại sao nữa? Và càng không hiểu hơn khi xuống ba dòng để viết những chữ trên! Điều này

đã nói lên sự trời sạt bất trắc trong lòng Bó. Mà này Trân Sa, sự ghét ấy chỉ để làm tăng thêm tình yêu Bó dành cho Mãn thôi, bởi vì thoát đầu tình yêu Bó cho Mãn đã tràn đầy rồi dù thế nào đi nữa.

Có lẽ Bó viết khó hiểu quá, nhưng cũng không thể viết rõ ràng hơn vì cả Bó cũng không hiểu, chỉ cảm nhận một cách tế nhị rằng: Con người thật nhỏ bé mong manh trước định mệnh, thần linh. Như ngọn cỏ phát phơ sẵn sàng bị nghiền nát dưới gót chân một cách con người vô tội vạ bởi một sức mạnh bất kham vây bủa. Bó không định triết lý cho Trân Sa nghe, nhưng trong một đêm vắng lạnh như đêm nay, ngồi hồi tưởng chuyện cũ, Bó thấy lòng mình thêm trống vắng. Nên viết ra như để lấp đầy lỗ trống nào cứ ri ri mãi những giọt muộn phiền. Trân Sa hiểu Bó chứ? Mọi sự tưởng như có một bàn tay tinh tế xếp đặt đến độ “Con quay búng sẵn trên trời, mờ mờ nhân ảnh như người đi đêm.”

Đêm nay Bó hồi tưởng có sự như đang làm công việc của người thợ sửa đồng hồ: mở nắp máy và tháo rời những bộ phận chi ly liên hệ mật thiết với nhau để lau dầu rồi sắp xếp lại với nhau cho có thứ tự.

Vào Sài Gòn lần này, Bó thấy mình lạc lõng hẳn trong đám đông, như hai chất ở hai tỷ lệ khác nhau. Nhưng ít ra Bó cũng đỡ thấy hao hụt tâm hồn những đêm ngồi viết cho Trân Sa, hoặc nhớ đến Mãn, như đêm nay, trong tư thế thâm lặng mà thật yêu dấu, trong sáng; chứ không chua xót đen đúa như khoảng tối đêm nào Bó đứng trên lầu cao nhìn Mãn ngồi uống café nơi quán Đa Thành. Lại cái quán có màu vàng vọt, bàn ghế nằm chơ vơ với dáng điệu mệt mỏi buồn phiền; người ngồi phờ phạc như những bóng ma. Đêm với gió lạnh buốt, màu đèn vàng như hứa hẹn cùng khách co ro qua đường một không gian âm áp quen thuộc.

Ở Dalat, Bó chỉ có thể ngồi cách xa trong gió lạnh để nhìn thêm khát cái màu quen thuộc âm áp ấy thôi.

[]